

10006.4.2026/

Projekt

z dnia 22 stycznia 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CZARNEM**

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy dla Gminy Czarne na lata 2026-2030.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) , oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Miejska w Czarne uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Czarne.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Czarnem
z dnia 2026 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY CZARNE NA LATA 2026 – 2030**

Spis treści

1. Wstęp.	2
2. Podstawy prawne do opracowania i realizacji programu.	3
3. Definicje przemocy.	4
4. Przyczyny i skutki przemocy.	6
5. Zasoby gdzie mieszkańcy gminy Czarne mogą otrzymać pomoc.	8
6. Diagnoza zjawiska przemocy w gminie Czarne.	9
7. Problem przemocy wśród uczniów Szkoły Ponadpodstawowej w Czarnem i mieszkańców gminy Czarne.	11
8. Program ochrony ofiar przemocy domowej.	15
9. Cele Programu	16
10. Realizacja Programu.	20
11. Adresaci oraz partnerzy Programu.	20
12. Monitoring Programu.	21
13. Źródła finansowania.	21

Wstęp.

Przemoc stosowana wobec członków rodziny zaburza wszystkie relacje i więzi łączące rodzinę. Tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań generujących patologie, w tym przemoc domową jest nadrzędnym celem władz gminy Czarne.

Stosowanie przemocy wobec najbliższych zaburza funkcjonowanie zarówno samej rodziny, jak i poszczególnych jej członków naruszając podstawowe prawa człowieka, niszcząc poczucie godności, szacunku i zaufania. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny wymaga podejmowania interdyscyplinarnych oddziaływań nie tylko w stosunku do osób doświadczających przemocy domowej, ale i do osób stosujących przemoc. Warto uwzględnić szczególnie ważną pozycję dziecka oraz konsekwencje przemocy.

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026 - 2030 obejmuje zadania, które na gminę Czarne nakłada ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Realizacja Programu, w szczególności w obszarach profilaktyki, ochrony i wsparcia osób dotkniętych przemocą oraz oddziaływań wobec osób stosujących przemoc jest nastawiona na redukcję zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców gminy Czarne oraz na wzrost efektywności podejmowanych działań. Prawo do ochrony przed przemocą domową jest jednym z obowiązków państwa, którego zaniechanie może być uznane za naruszenie praw człowieka. Ustawodawca stworzył system przeciwdziałania przemocy domowej, wprowadzono także m.in. ustawową definicję przemocy domowej oraz dokonano podziału zadań pomiędzy wszystkie szczeble samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania temu zjawisku. Wydaje się bowiem, że jedynie regularna międzysektorowa współpraca wielu instytucji (ośrodków pomocy społecznej, służb mundurowych, organizacji pozarządowych, sądownictwa, oświaty, ochrony zdrowia, etc.) może być czynnikiem do realnego zmniejszenia liczby dokonywanych aktów przemocy w środowisku domowym.

Wdrożenie w życie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026-2030 jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie. Głównym celem gminnego programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Czarne, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców gminy Czarne. W Programie została przedstawiona analiza badań, dotycząca zjawiska przemocy domowej oraz stanu wiedzy na temat przemocy wśród uczniów Szkoły Ponadpodstawowej w Czarnem oraz mieszkańców Gminy Czarne.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026-2030 ma charakter długofalowy, został przygotowany w ramach realizacji zadań własnych samorządu gminy na podstawie art. 6 ust.

2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Program składa się z podstawy prawnej, na której opiera się pomoc ofiarom przemocy oraz działania mające na celu przeciwdziałać poszczególnym zagrożeniom. Włączenie elementów teoretycznych dotyczących przemocy domowej oraz jej skutków wzbogaca Program o treści, które mogą przysłużyć się do diagnozowania sytuacji w gminie.

2. Podstawy prawne do opracowania i realizacji programu.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), dalej także jako „ustawa”.

Ustawa określa:

1. zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
2. zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
3. zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czarne na lata 2026 – 2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535).

W myśl art. 6 ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

1. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
2. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
3. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

1. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2023 r. poz.2809, ze zm.);
2. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U.2023 r. poz. 2151.);
3. ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U.2025 r. poz. 636, ze zm.);

4. ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz.12, ze zm.);
5. ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz.U.2025 r. poz.1043, ze zm.);
6. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U.2025 r. poz. 881, ze zm.);
7. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U.2025 r. poz. 383);
8. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2025 r. poz.46 ze zm.);
9. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 911, ze zm.);
10. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.);
11. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2025 r. poz.1214);
12. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
13. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024r. poz. 1673).
14. ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1802 ze zm.),
15. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (Monitor Polski z 2023 r. poz. 1232)..

3. Definicje przemocy.

Definicji przemocy jest wiele, różnią się między sobą bardziej lub mniej, w zależności od punktu widzenia jej autora. Określają jednak jedno negatywne zjawisko, które jest źródłem krzywdy, upokorzenia i cierpienia słabszego.

W myśl art. 2 ust. 1 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jako przemoc domową należy rozumieć: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

1. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
2. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
3. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
4. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
5. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej."

Przemoc domową można definiować w różnych kategoriach, m.in. prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych.

Perspektywy postrzegania przemocy:

1. prawna - jest ścigana przez prawo (kodeks karny, kodeks wykroczeń),
2. moralna - krzywdzenie osób słabszych to zło moralne (kodeks, wyczucie moralne, sumienie, normy moralne przekazywane z pokolenia na pokolenie),
3. psychologiczna – przemoc wywołująca psychiczne zjawiska, jak cierpienie, doznawanie poczucia krzywdy, bezsilność, społeczno-polityczna – przemoc na dużą skalę, grupy stosujące przemoc.

Natomiast o zjawisku przemocy mówimy wtedy, gdy zostaną spełnione cztery warunki:

1. jest intencjonalna - przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,
2. siły są nierówne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą osobą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy,
3. narusza prawa i dobra osobiste - sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
4. powoduje cierpienie i ból - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc fizyczna to forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała. Katalog zachowań będących przemocą fizyczną jest bardzo długi. W jego zakres wchodzi na przykład takie zachowania jak: bicie, kopanie, ciągnięcie za włosy, popychanie, szarpanie, duszenie, policzkowanie, wykręcanie kończyn, uciskanie części ciała. Demonstrowanie siły fizycznej bez konkretnej groźby użycia jej przeciwko osobie, np. poprzez niszczenie przedmiotów, wykonywanie gwałtownych ruchów naśladujących ciosy w bliskiej odległości ciała innej osoby, wywołujące u niej lęk. Wobec różnorodnych definicji przemocy postuluje się przyjęcie zasady, że zawsze tam, gdzie sposobem działania sprawcy jest jakiegokolwiek wykorzystanie siły fizycznej (nawet poprzez jej demonstrację) mamy do czynienia z przemocą fizyczną.

Przemoc psychiczna jest niepożądanym oddziaływaniem na psychikę drugiego człowieka. Naruszeniem jego woli, poczucia bezpieczeństwa, samooceny, wolności wyboru – jednak nie poprzez fizyczne zmuszenie do określonego zachowania, ale poprzez podjęcie działań lub wytworzenie atmosfery wywołującej zależność pomiędzy osobą stosującą przemoc psychiczną, a osobą którą jej doznaje. Przykładami przemocy psychicznej jest zastraszanie, poniżanie, obrażanie, grożenie, upokarzanie, celowe wprowadzanie w błąd, posądzanie o zdradę lub inne przewinienia, wmawianie choroby psychicznej, permanentne narzucanie swojego zdania, stwarzanie sytuacji zależności lub podległości u osoby doznającej przemocy, wyszydzanie, izolowanie od świata zewnętrznego, ignorowanie, groźba odebrania dzieci. W pewnych okolicznościach zachowanie osoby stosującej przemoc może wywoływać wątpliwości co do tego, czy jest ono przemocą fizyczną czy psychiczną.

Przemoc seksualna obejmuje różne działania, w tym wymuszony stosunek płciowy (gwałt) w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy w ramach związku lub poza nim,

molestowanie seksualne (w tym domaganie się stosunku płciowego w zamian za pracę), wykorzystywanie seksualne dzieci, osób niepełnosprawnych intelektualnie bądź fizycznie, zmuszanie do prostytucji, a też dotkliwe krytykowanie zachowań seksualnych.

Przemoc ekonomiczna polegająca na całkowitym uzależnieniu finansowym ofiary przemocy od sprawcy, przybiera ona różne formy: począwszy od pełnego kontroli i nakazów wydzielania pieniędzy, do zaciągania kredytów czy zmuszania do ich zaciągania wbrew woli partnera, może to być też odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokojenie czy lekceważenie podstawowych potrzeb materialnych bliskich osób, uniemożliwienie podjęcia pracy.

Zaniedbanie jako forma przemocy przejawia się permanentnym brakiem wykonywania prawnego obowiązku opieki nad daną osobą, co może prowadzić do narażenia tej osoby na utratę życia lub zdrowia. Polega także na niewłaściwym wykonywaniu obowiązków.

Irena Pospiszyl w książce pt. „Przemoc w rodzinie” wskazuje, że zaniedbanie może polegać na biernej postawie, ale również może przejawiać się niewłaściwym wykonywaniem obowiązków, np. poprzez urojenie choroby dziecka i usilne leczenie go (syndrom Münchhausena). Syndrom ten bywa również zaliczany do jeszcze jednej rozpoznanej formy przemocy jaką jest nadopiekuńczość. Zwykle nie kojarzona z przemocą, za przemoc jest uznana, gdy dziecko traktuje się przedmiotowo dla zaspokojenia egoistycznych celów, nie licząc się z dobrem i wolą dziecka. Zatem zaniedbanie może przybrać formę braku zainteresowania daną osobą i w związku z tym zaniedbywaniem swoich obowiązków względem tej osoby, ale również może polegać na nadmiernej opiekuńczości, która prowadzi do zaburzenia prawidłowego funkcjonowania danej osoby. Za formę zaniedbania zatem można uznać nakładanie na dziecko obowiązków ponad jego możliwości rozwojowe, nawet jeśli przejawia ono zdolności w danym kierunku.

Cyberprzemoc – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby: upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w internecie, celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci.

4. Przyczyny i skutki przemocy.

Przyczyny przemocy można podzielić na kilka głównych czynników:

1. czynniki biologiczne, które najczęściej mają wpływ na agresję sprawcy to m.in.: zaburzenia hormonalne, zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym, zaburzenia chromosomowe, jak również zmiany w układzie limnicznym i w płatach skroniowych,

2. czynniki psychologiczne, które mogą sprzyjać rozwojowi przemocy, najczęściej zaliczane są: negatywne doświadczenia z okresu dzieciństwa, cechy osobowości agresywno – impulsywnej, stres, jak np. przeżywanie agresji między rodzicami, odrzucanie w roli partnera seksualnego, nieudane relacje małżeńskie, alkohol, cechy dewiacyjne, cechy wrogości, lęki, zagrożenia. Osoby nie kontrolujące swoich emocji są agresywne z byle powodu. Ich reakcja może być niewspółmierna do sytuacji, tzw. „byle głupstwo” powoduje potężną eksplozję agresji. Są to osoby bardzo drażliwe, mają często niskie mniemanie o sobie, które pragnie zagłuszyć demonstracją siły.
3. czynniki kulturowe leżą u źródeł przemocy ekonomicznej, czyli tradycyjny podział ról w społeczeństwie i wielowiekowe traktowanie kobiet w sposób podrzędny w stosunku do mężczyzn,
4. czynniki społeczne, które pozwalają na pojawienie się relacji społecznych np. szkoła, sąsiedztwo i miejsce pracy. Pewne cechy warunków i relacji społecznych mogą zwiększać ryzyko wystąpienia przemocy.
5. czynniki relacyjne dotyczą związków i relacji danej osoby z członkami rodziny, przyjaciółmi, partnerami,
6. czynniki socjologiczne, które tworzą klimat do powstawania przemocy, (np. dostępność broni, normy kulturowe i społeczne) oraz czynniki związane ze zdrowiem, polityką ekonomiczną, społeczną i edukacyjną państwa.

Skutki przemocy:

1. przemoc fizyczna – naruszenie nietykalności fizycznej – przemoc związana z intencjonalnym uszkodzeniem ciała lub zmierzająca do jego uszkodzenia. Przemoc fizyczna niesie ze sobą choroby, które są konsekwencją działań, zespół stresu pourazowego, stres, strach, lęk.
2. przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej – to przemoc, w której dominują groźby i przymus. Najczęstsza przemoc, która jest trudna do udowodnienia. Zniszczenie poczucia własnej wartości i godności, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
3. przemoc seksualna – naruszenie intymności - to zmuszenie do aktów seksualnych wbrew woli. Do rodzaju tej przemocy zaliczamy gwałt, rozbieranie z użyciem siły, stosunek analny i oralny wbrew woli. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Skutkiem jest obniżenie samooceny i poczucia własnej wartości, obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, zamknięcie, lęk, utrata poczucia godności.
4. przemoc ekonomiczna – naruszenie własności – przemoc ta związana jest z uzależnieniem od partnera/współmałżonka ze względu na ograniczony dostęp do środków finansowych. Osoba uzależniona zmuszona jest prosić nawet o niewielkie środki pieniężne. Ponadto, osoba ta zostaje niedopuszczona do możliwości podjęcia pracy zawodowej. Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby.

5. Zasoby gdzie mieszkańcy gminy Czarne mogą otrzymać pomoc.

NAZWA	ADRES	TELEFON
INSTYTUCJE NA TERENIE GMINY CZARNE		
Ośrodek Pomocy Społecznej Czarne	ul. Leśna 4	59 833 20 81
Posterunek Policji Czarne	ul. Parkowa 3	47 742 57 79
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnem	ul. Leśna 4	59 833 20 81
Przychodnia Medycyny Rodzinnej PODIMED w Czarnem	ul. Pl. Wolności 10	59 833 98 53
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Zdrowia "NOVO-MED" Czarne	ul. Wojska Polskiego 8	577440666
INSTYTUCJE NA TERENIE POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO		
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie	ul. Wojska Polskiego 5	59 715 49 80
Sąd Rejonowy w Człuchowie	ul. Szczecińska 1	59 834 69 50
Centrum Zdrowia Psychicznego w Człuchowie	ul. Szczecińska 31	59 834 67 13

6. Diagnoza zjawiska przemocy w gminie Czarne.

Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie, z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby założonych Niebieskich Kart w latach 2022-2024.

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY NIEBIESKA KARTA NA TERENIE GMINY CZARNE			
ROK	2022	2023	2024
Ośrodek Pomocy Społecznej	3	2	2
Policja	16	13	14
Oświata	1	1	3
Ochrona zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
RAZEM	20	16	19

Powyższe dane liczbowe nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Czarne. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemyanych osób doznających przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

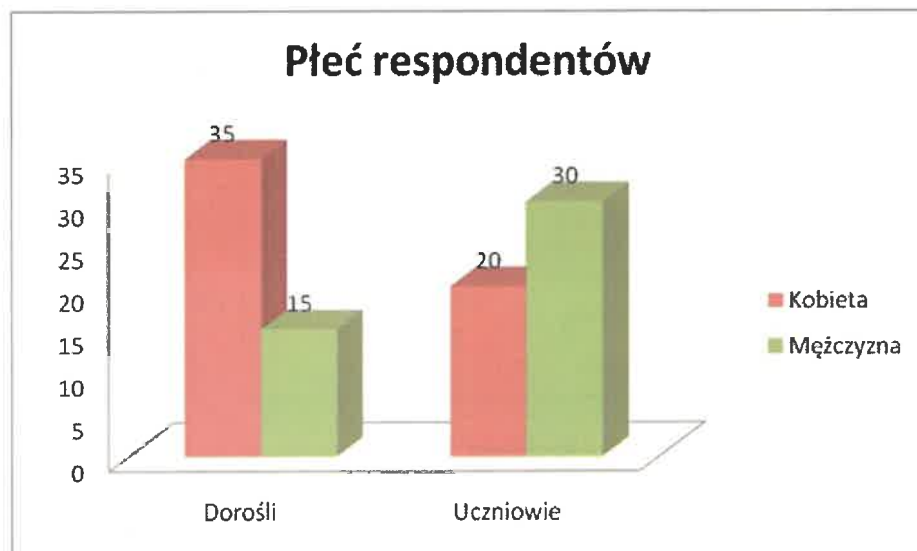
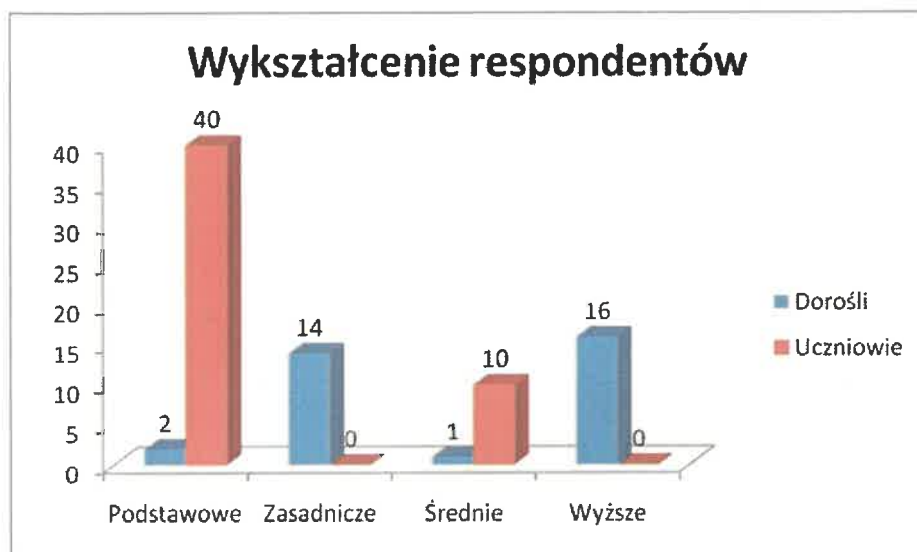
OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE NK JAKO OSOBY DOZNAJĄCE PRZEMOCY DOMOWEJ			
PLEĆ	2022	2023	2024
Kobiety	14	16	13
Mężczyźni	5	2	4
Dzieci	7	3	5

Jedną z głównych przyczyn występowania zjawiska przemocy domowej jest alkohol spożywany przez mężczyzn. To wtedy osobami doznającymi przemocy są kobiety oraz dzieci.

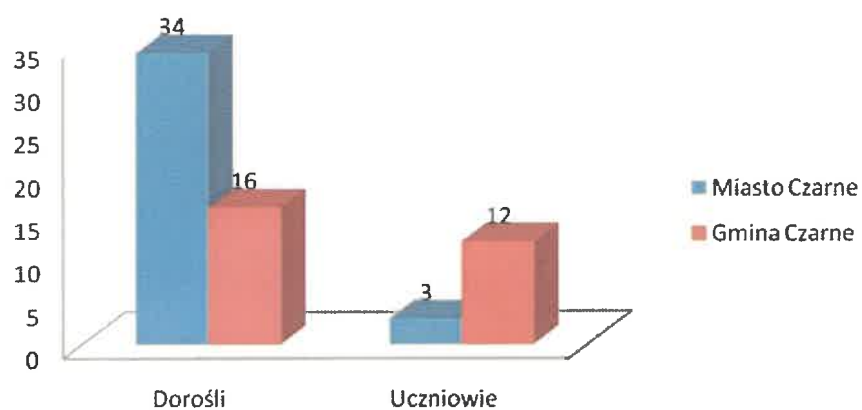
Rodziny borykające się z problemem przemocy w rodzinie otrzymują wsparcie w postaci: udział w terapii ds. przemocy bądź też terapii ds. uzależnień i współuzależnień. W dużej części przypadków proponuje się też spotkania z psychologiem. W sprawach prawnych można skorzystać bezpłatnie z pomocy prawnika, a także z porad psychologa.

Dotychczasowa działalność członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych prowadzona na podstawie przyjmowanych Niebieskich Kart i otrzymywanych zgłoszeń o występowaniu form przemocy z innych źródeł, wskazuje na to, iż problem występowania przemocy w rodzinie nie może być utożsamiany tylko z rodzinami funkcjonującymi w systemie pomocy społecznej, korzystającymi ze świadczeń pieniężnych Ośrodka Pomocy Społecznej, uzależnionymi czy też znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej. Rezultaty prowadzonej interdyscyplinarnej współpracy pozwalają na potwierdzenie faktu, iż występowanie przemocy domowej dotyczy wszystkich grup społecznych, w tym też osób wykształconych, o dobrej pozycji materialnej i społecznej.

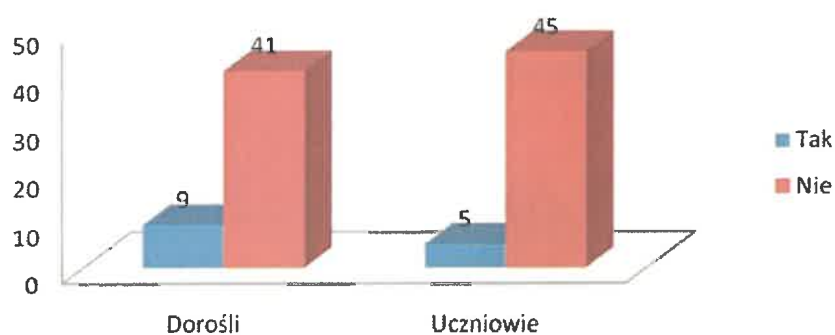
7. Problem przemocy wśród uczniów Szkoły Ponadpodstawowej w Czarnem i mieszkańców gminy Czarne.

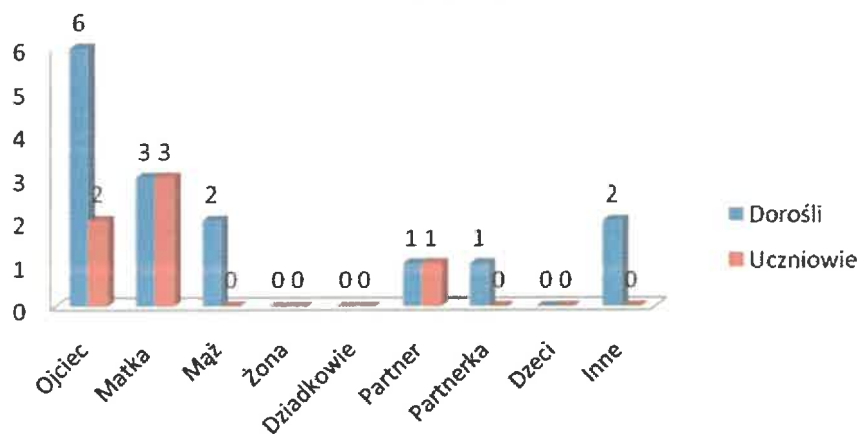
Miejsce zamieszkania

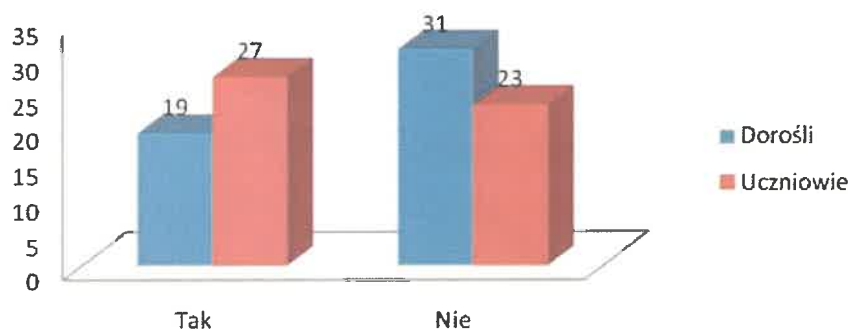
Liczba respondentów doznająca przemocy

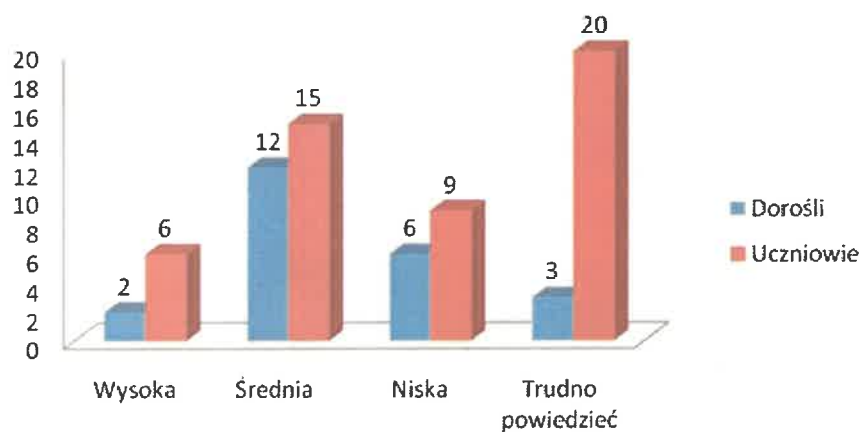
Osoba stosująca przemoc

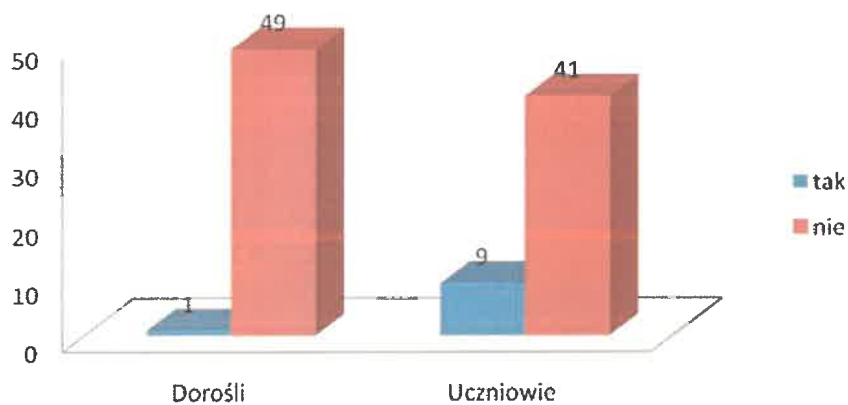
Znajomość przypadków przemocy domowej

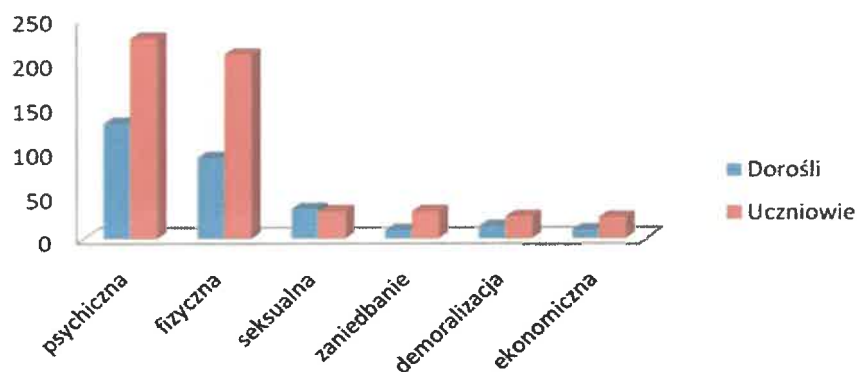
Skala przemocy

Uzasadnienie przemocy

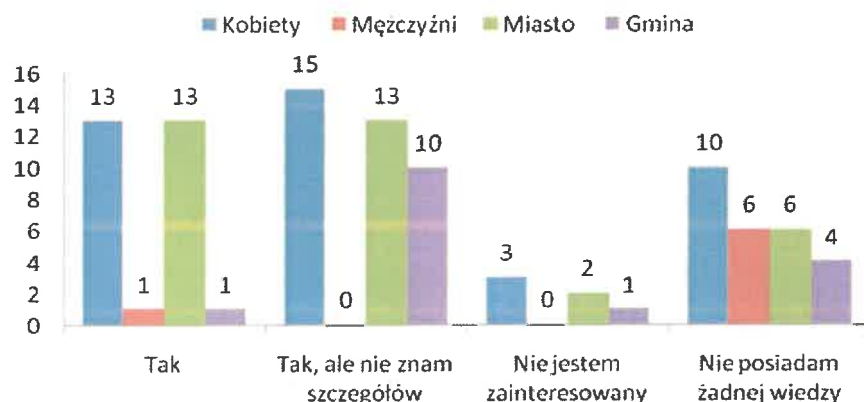
Postrzeganie przemocy

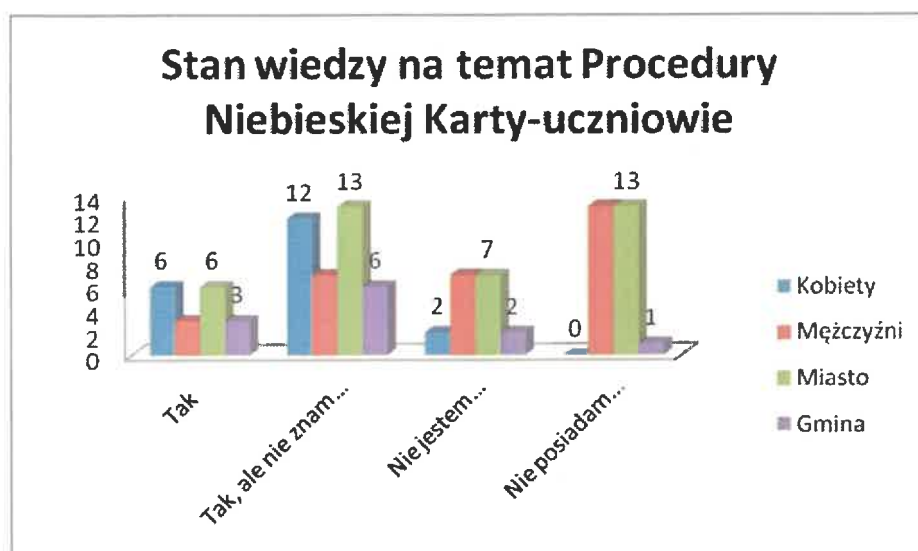

Stan wiedzy na temat Procedury Niebieskiej Karty

Stan wiedzy na temat Procedury Niebieskiej Karty

8. Program ochrony ofiar przemocy domowej.

Stworzenie odpowiednio dostosowanego do sytuacji gminy Czarne Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doświadczających przemocy domowej wymaga uporządkowania informacji poprzez analizę SWOT.

Analiza SWOT jest narzędziem badawczym umożliwiającym kompleksowo określić mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Jest to niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji gminy oraz prognozowanych efektów. Analiza polega na zidentyfikowaniu czterech wspomnianych grup czynników, a także określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację społeczną, ekonomiczną czy gospodarczą gminy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy domowej. - Otwartość instytucji na współpracę ze środowiskiem lokalnym. - Pomoc rodzinom zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych oraz ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów. - Dobra znajomość środowiska. - Przygotowany personel.	- Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań. - Brak badań służących ocenie efektywności programów profilaktycznych. - Utrwalanie w społecznej świadomości, w tym przez media, przekonania o bezkarności przemocy, obniżenie zaufania do instytucji prawa i systemu interwencyjnego. - Dużo dokumentacji, mało czasu na pracę socjalną.

• Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego. • Programy na rzecz pomocy rodzinom. • Programy aktywizacji. • Funkcjonowanie PCPR w Człuchowie	
SZANSE	ZAGROZENIA
Możliwości prowadzenia kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. • Możliwości finansowania ze źródeł publicznych programów profilaktycznych i oddziaływań edukacyjno- korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc. • Możliwość korzystania z dotacji celowych, w tym na przeciwdziałanie przemocy. • Współpraca kuratorów i Policji w zakresie wzajemnego informowania się o osobach stosujących przemoc. • Coraz większa otwartość społeczeństwa na korzystanie z pomocy specjalistycznej. • Założenie grup samopomocy lub wsparcia.	• Brak środków finansowych własnych. • Zjawisko przemocy domowej z problemem alkoholowym. • Niechęć do podejmowania terapii. • Złożoność problemów rodzin. • Zatracanie się rodzinnych wartości. • Degradacja relacji rodzinnych. • Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych. • Wzrost agresji wśród młodzieży.

9. Cele Programu

Celem opracowanego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026 – 2030 jest przede wszystkim przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Czarne.

Ponadto, Program zakłada podniesienie skuteczności działań na rzecz osób doświadczających przemocy, a także osób stosujących przemoc wobec członków rodziny. Najważniejsze jest zniwelowanie na tyle, na ile jest to możliwe skali stosowanej przemocy w najbliższym otoczeniu. Cele zostaną zrealizowane w momencie zaangażowania całego gminnego systemu

gwarantującego bezpieczeństwo mieszkańcom, a także zmagającego się z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Zadania będą podejmowane przez wszystkie gminne jednostki, instytucje, a także organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Czarne na rzecz rodziny oraz szeroko pojmowanego bezpieczeństwa społecznego.

Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Czarne.

Cele operacyjne:

1. Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji ofiar.
2. Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zintensyfikowanie współpracy z instytucjami i organizacjami, działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy.
4. Zapewnienie pomocy ofiarom przemocy.
5. Badanie zjawisk związanych z przemocą domową.

Cel operacyjny 1:

Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie przyczyny i skutków przemocy domowej ze szczególnym uwzględnieniem edukacji ofiar.

Zadanie:

- upowszechnienie informacji na temat przemocy domowej, możliwości przeciwdziałania i ochrony przed przemocą,
- udostępnianie informacji w przedmiotowym zakresie m.in. na stronach internetowych,
- edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy,
- podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp. a także poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno- informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,

Działania:

- opracowanie oraz dystrybucja ulotek na terenie szkół, instytucji oraz organizacji na temat zjawiska przemocy domowej,

Wskaźniki:

- liczba kampanii edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba zorganizowanych konferencji i szkoleń edukacyjnych,
- liczba uczestników konferencji i szkoleń.

Cel operacyjny 2:

Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadanie:

- szkolenia grup zawodowych przedstawicieli służb i instytucji z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej dla potrzeb współpracy w zespołach interdyscyplinarnych,
- zapewnienie pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Działania:

- szkolenie z zakresu zjawiska przemocy domowej dla personelu poszczególnych instytucji i organizacji,
- szkolenie z zakresu współpracy w zespołach interdyscyplinarnych, przeznaczone między innymi dla pracowników socjalnych, dzielnicowych, pedagogów,

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych konferencji na temat przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba uczestników konferencji,
- liczba zorganizowanych szkoleń z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba uczestników szkoleń i konferencji.

Cel operacyjny 3:

Zintensyfikowanie współpracy z instytucjami i organizacjami, działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Działania:

- wypracowanie procedur współpracy pomiędzy służbami na rzecz efektywnego przeciwdziałania przemocy,

- regularne spotkania instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy,
- raportowanie działań oraz bieżąca wymiana obserwacji,

Wskaźniki:

- liczba spotkań polegających na wymianie doświadczeń przez przedstawicieli różnych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej,
- liczba osób, które uczestniczyły w spotkaniach mających na celu wymianę doświadczeń przez przedstawicieli różnych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Cel operacyjny 4:

Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Zadanie:

- udzielanie pomocy psychologicznej, socjalnej, pedagogicznej a także prawnej poprzez zajęcia, warsztaty, szkolenia adresowane do każdej grupy oraz indywidualnie,
- kierowanie do programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,

Działania:

- indywidualna pomoc adresowana do osób doznających przemocy domowej,

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą i korzystających z poradnictwa,
- liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej

Cel operacyjny 5:

Badanie zjawisk związanych z przemocą domową.

Działania:

- monitoring problemu oraz gromadzenie danych,
- coroczne przygotowywanie raportu ujmującego tendencje oraz zmiany w poszczególnych zjawiskach społecznych,

Wskaźniki:

- liczba i rodzaj opracowanych raportów lub materiałów.

10. Realizacja Programu.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026-2030 zostanie wdrożony w momencie podjęcia uchwały. Jest to program otwarty, umożliwiający dostosowanie założeń oraz samych działań do zmieniającego się otoczenia, w tym bieżących potrzeb uczestników. Program ten zostanie wdrażany we współpracy ze służbami, instytucjami, organizacjami i innymi podmiotami odpowiadającymi za szeroko pojmowane bezpieczeństwo, w tym przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Czarne.

11. Adresaci oraz partnerzy Programu.

Beneficjentami Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026 - 2030 będą:

- społeczność lokalna,
- osoby doświadczające przemocy domowej, w tym: dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy, osoby starsze, osoby niepełnosprawne,
- osoby zagrożone występowaniem przemocy domowej (z tzw. grupy podwyższonego ryzyka),
- osoby stosujące przemoc domową,
- świadkowie przemocy domowej,
- instytucje oraz osoby podejmujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym m.in. pracownicy socjalni, kuratorzy zawodowi, terapeuci, policjanci, pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych, nauczyciele, pracownicy placówek leczenia odwykowego, pedagodzy, psychologowie, pracownicy służby zdrowia, organizacje pozarządowe.

12. Monitoring Programu.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026 - 2030 powinien być monitorowany na bieżąco w celu wykrywania potencjalnych nieprawidłowości oraz ich korygowania. Ponadto bieżące analizowanie sytuacji społecznej w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem skali przemocy umożliwi dostosowanie ewentualnych założeń do zmieniających się warunków otoczenia. Monitoring powinien obejmować cały okres wdrażania Programu. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania dokumentu oraz stwierdzić czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku.

13. Źródła finansowania.

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Czarne na lata 2026 - 2030 będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi gminy. Środki pochodzić będą głównie z budżetu gminy Czarne, przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego przewidziane są w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem. Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Uzasadnienie

Konieczność wprowadzenia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czarne na lata 2026-2030 wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. u. z 2024 r. poz. 1673), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy domowej w Gminie Czarne oraz zminimalizowania jej skutków.